

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ
Ταχ.Δ/ση : Σταδίου 31, 10559 Αθήνα
Πληροφορίες: Α. ΚΥΡΙΑΚΑΚΗ
Τηλ. 2131361621
e-mail: kd.kathorismos@ypes.gov.gr
kd.ithageneias@ypes.gov.gr

Προς
Πίνακας αποδεκτών

Εγκύκλιος: 16

Θέμα: Διαδικασία επί αιτήσεων διαπίστωσης της ελληνικής ιθαγένειας σύμφωνα με το άρθρο 26 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας.

Σχετ.: 1. Ο ν.5143/2024 (ΦΕΚ Α/161/11.10.2024)
2. Η αρ.πρωτ. 67705/11.08.2023, υπ' αρ.882, εγκύκλιος της Γεν. Δ/σης Ιθαγένειας.

Με το άρθρο 56 του ν.5143/2024 (ΦΕΚ Α/161/11.10.2024) αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 26 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (ν.3284/2004, ΦΕΚ Α/217/4.11.2004) όπως αυτό ίσχυε με την αντικατάστασή του με το άρθρο 10 του ν.4735/2020 (ΦΕΚ Α/197/12.10.2020). Με την τροποποίηση αυτή, αποσαφηνίζεται το πεδίο εφαρμογής του, λαμβάνοντας υπόψη τις διαχρονικού δικαίου διατάξεις περί ιθαγενείας ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και χωρίς πρόσθετα διοικητικά βάρη διοικητική διαδικασία διαπίστωσης της ελληνικής ιθαγένειας για τους πολίτες.

Με το νέο άρθρο 26 του Κ.Ε.Ι. ορίστηκε εκ νέου η διαδικασία διαπίστωσης από γεννήσεως της ελληνικής ιθαγένειας λόγω γέννησης από Έλληνα γονέα (πατέρα ή/και μητέρα) αποκλειστικά για τις περιπτώσεις όπου η κτήση της ελληνικής ιθαγένειας του γονέα δεν έχει συντελεστεί αυτοδίκαια με τη γέννησή του, αλλά σε χρόνο μετά τη γέννηση του ενδιαφερόμενου σήμερα τέκνου του με απόφαση διαπίστωσης τα αποτελέσματα της οποίας ανατρέχουν στον χρόνο γέννησης του γονέα. Δηλαδή, αν και ο συγγενικός δεσμός γονέα και τέκνου υπήρχε ήδη, κατά τον χρόνο γέννησης του τέκνου δεν είχε όμως πραγματοποιηθεί ακόμα η εκ γεννήσεως πρόσδοση της ελληνικής ιθαγένειας στο πρόσωπο του γονέα και συνεπώς, δεν συνέτρεχε κατά τον χρόνο της γέννησης του ενδιαφερόμενου σήμερα τέκνου, η προϋπόθεση της γέννησης από Έλληνα γονέα. **Η διάταξη έχει καθολικό χαρακτήρα και εγκαθιδρύει δέσμια αρμοδιότητα για τη Διοίκηση.**

Σκοπός της παρούσας εγκυκλίου είναι να αποσαφηνίσει τις περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόζεται η διαδικασία διαπίστωσης της ελληνικής ιθαγένειας του άρθρου 26 Κ.Ε.Ι. και να διακρίνει τις περιπτώσεις αυτές από εκείνες στις οποίες η ελληνική ιθαγένεια αποκτάται αυτοδίκαια.

Για τις ανάγκες της παρούσας εγκυκλίου ως αυτοδίκαιη κτήση νοείται η απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας που επέρχεται απευθείας από τον νόμο κατά τον χρόνο γέννησης του προσώπου και ολοκληρώνεται διαδικαστικά με τη δήλωση των ληξιαρχικών γεγονότων των ενδιαφερόμενων ενώπιον των αρμόδιων αρχών και της καταχώρισής τους στο υποσύστημα του δημοτολογίου μέσω του Μητρώου Πολιτών (διαδικασία αρχικής εγγραφής).

Απόφαση διαπίστωσης νοείται η ατομική διοικητική πράξη που εκδίδεται από τις κατά χρόνο, καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιες υπηρεσίες, με την οποία ένα πρόσωπο αποκτά δυνάμει των εφαρμοζόμενων κάθε φορά νομικών βάσεων κτήσης¹, την ελληνική ιθαγένεια, κατόπιν ελέγχου συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων.

Διευκρινίζεται μάλιστα ότι σύμφωνα με τη ρητή διατύπωση του εν λόγω άρθρου 26 παρ.1(α) και (β), κρίσιμη προϋπόθεση για την υπαγωγή των ενδιαφερόμενων στη ρύθμιση αυτή, είναι ο Έλληνας ή Ελληνίδα γονέας:

- Να έχει αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια με απόφαση διαπίστωσης.
- Η απόφαση διαπίστωσης να έχει εκδοθεί μετά τη γέννηση των ενδιαφερόμενων
- Τα αποτελέσματα της απόφασης διαπίστωσης να ανατρέχουν στον χρόνο γέννησης του γονέα (από γεννήσεως κτήση)

Σύμφωνα επίσης με το πνεύμα και το γράμμα του εν λόγω άρθρου, η ελληνική ιθαγένεια των αιτούντων σήμερα τέκνων, εφόσον συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις, αποκτάται με βάση τις ισχύουσες κατά το χρόνο γέννησης των αιτούντων διατάξεις και συνεπώς καταλαμβάνει:

Α) Όσα τέκνα, ανήλικα ή ενήλικα, γεννήθηκαν εντός γάμου των αλλοδαπών κατά χρόνο γονέων τους, εκ των οποίων είτε ο ένας είτε αμφότεροι, απέκτησαν την ελληνική ιθαγένεια από γεννήσεως με απόφαση διαπίστωσης, με βάση την ισχύουσα, κατά χρόνο, νομική βάση κτήσης.

Β) Όσα τέκνα, ανήλικα ή ενήλικα, γεννήθηκαν εκτός γάμου της αλλοδαπής κατά χρόνο μητέρας τους, η οποία απέκτησε την ελληνική ιθαγένεια από γεννήσεως με απόφαση διαπίστωσης, με βάση την ισχύουσα, κατά χρόνο, νομική βάση κτήσης.

Με βάση τα παραπάνω και υπενθυμίζοντας υφιστάμενη ήδη οδηγία στις Γενικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας (εγκύκλιος αρ.882/2023), σκοπός στις παρούσες εγκυκλίου είναι να αποσαφηνιστεί ότι **δεν εφαρμόζεται το άρθρο 26 του Κ.Ε.Ι., στις περιπτώσεις προσώπων των οποίων, κατά το χρόνο που γεννήθηκαν, ο γονέας (πολύ περισσότερο και οι δύο γονείς) ήταν ήδη Έλληνας/ες.**

Συνεπώς, όσων ο γονέας απέκτησε την ελληνική ιθαγένεια από τη γέννησή του χωρίς απόφαση διαπίστωσης, δηλαδή αυτοδίκαια με τη διαδικασία αρχικής εγγραφής

¹ Σύμφωνα με το δίκαιο του αίματος και ενόψει της αρχής της διαχρονικότητας, προβλεπόταν με το άρθρο 14 εδ (α) του ΑΝ έτους 1856, και το άρ.1 εδ. (α) του ΝΔ 3370/1955, ότι από γεννήσεως Έλληνας είναι ο εξ Έλληνας πατρός γεννηθείς. Ομοίως με το άρθρο 14 εδ. (β) του ΑΝ έτους 1856 και το άρ.1 εδ. (γ) του ΝΔ 3370/1955, από γεννήσεως Έλληνας είναι ο εξ Ελληνίδος μητρός και πατρός μη νομίμου γεννηθείς. Ακολούθως με το άρθρο 1 του ν.1438/1984 (δηλαδή από 8.5.84 κ.ε.) και του ν.3284/2004, αποκτάει από τη γέννησή του την ελληνική ιθαγένεια το τέκνο του Έλληνα ή της Ελληνίδας.

ανηλίκου/ενηλίκου, δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26 Κ.Ε.Ι., δεν εκδίδεται για την εγγραφή στις στο Μητρώο Πολιτών εντολή δημοτολόγησης από αρμόδια Διεύθυνση Ιθαγένειας και ακολουθείται η διαδικασία αρχικής εγγραφής ανηλίκου ή ενηλίκου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κεφ. Α, παραγρ. 1 στις αρ.90294/2022 απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών περί εγγραφής στο δημοτολόγιο.

Επιπλέον μετά την τροποποίηση του άρθρου 26 ΚΕΙ με το άρθρο 56 του ν. 5143/2024, **δεν απαιτείται πλέον η έκδοση απόφασης διαπίστωσης για τις περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 1 που προβλέπονταν στο ανωτέρω άρθρο πριν την τροποποίησή του, δηλαδή:**

α) για το τέκνο που έχει γεννηθεί εντός του υποστατού γάμου Έλληνα πατέρα με αλλοδαπή πριν τις 18.7.1982 και **β)** για το τέκνο που έχει γεννηθεί εντός του ανυπόστατου γάμου Ελληνίδας μητέρας με αλλοδαπό πριν τις 8-5-1984.

Ως εκ τούτου, κατόπιν της ως άνω τροποποίησης του άρθρου 26 του ΚΕΙ, τα τέκνα αυτά αποκτούν αυτοδίκαια την ελληνική ιθαγένεια, εφόσον με βάση τα δηλωθέντα ληξιαρχικά γεγονότα προκύπτει ότι πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις κατά χρόνο ισχύουσες διατάξεις (άρ. 14 εδ (α) του ΑΝ έτους 1856, το άρ.1 εδ(α) του ΝΔ 3370/1955, άρθρο 14 εδ (β) του ΑΝ έτους 1856 και το άρ.1 εδ(γ) του ΝΔ 3370/1955).

Είναι σκόπιμο να τονιστεί ότι εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26 του Κ.Ε.Ι. αλλά και της διαδικασίας αυτοδίκαιης κτήσης της ιθαγένειας, όσοι εκ των παραπάνω ενδιαφερόμενων εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ειδικών διατάξεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 14 του ΚΕΙ, ήτοι:

- Όσοι γεννήθηκαν πριν την ισχύ του ν. 1438/1984 (08-05-1984) από μητέρα Ελληνίδα κατά το χρόνο του τοκετού ή της τέλεσης του γάμου από τον οποίο γεννήθηκε το τέκνο, δηλαδή εντός γάμου υποστατού κατά το ελληνικό δίκαιο, (άρθρο 14, παρ. 1 ΚΕΙ)
- Όσοι γεννήθηκαν πριν την ισχύ του ν. 1250/1982 (18.07.1982) από Έλληνα πατέρα και αλλοδαπή μητέρα, εφόσον θεωρούνται γνήσια σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 7 του ίδιου ως άνω νόμου, δηλαδή εντός γάμου ανυπόστατου κατά το ελληνικό δίκαιο (άρθρο 14 παρ. 2).

Άλλωστε κύρια προϋπόθεση για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 14 του ΚΕΙ είναι, ο Έλληνας γονέας να έχει ήδη την ελληνική ιθαγένεια κατά το χρόνο γέννησης του αιτούντος τέκνου του και δεν αρκεί να την έχει αποκτήσει με διαπιστωτική απόφαση αναδρομικά από γεννήσεως σε χρόνο μετά την γέννηση του τέκνου του.

Με τον ίδιο τρόπο της αυτοδίκαιης κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας με αρχική εγγραφή στο δημοτολόγιο χωρίς απόφαση διαπίστωσης αντιμετωπίζονται και οι περιπτώσεις όσων επιθυμούν να ρυθμιστεί σήμερα η ελληνική τους ιθαγένεια και ο γονέας τους, ανεξαρτήτως φύλου, απέκτησε δημοτολογική εγγραφή μετά ή και πριν τη γέννησή τους, αλλά η εγγραφή αυτή πραγματοποιήθηκε (νόμιμα) με τη διαδικασία του «αδηλώτου», με την ίδια ως άνω διαδικασία αρχικής εγγραφής, με νόμιμο έρεισμα τη γέννησή του από Έλληνα/Ελληνες. **Δεν πρέπει, δηλαδή, να συγχέονται με τη διαδικασία διαπίστωσης της ελληνικής ιθαγένειας του άρθρου 26 Κ.Ε.Ι. οι περιπτώσεις αναδρομικής εγγραφής** στα κατά χρόνο ισχύοντα μητρώα αρρένων (καταργημένα από 1.1.2023) με τη διαδικασία του αδηλώτου ή και στο

δημοτολόγιο, όσων οι γονείς απέκτησαν με τη γέννησή τους αυτοδίκαια την ελληνική ιθαγένεια, χωρίς ωστόσο να έχει ολοκληρωθεί πάντοτε και η εγγραφή τους (ανεξαρτήτως λόγου) στο δημοτολόγιο.

Σημαντικό επίσης είναι να επισημανθεί ότι δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου 26 του Κ.Ε.Ι., όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρ.56 του ν. 5143/2024, όσοι έλκουν την ελληνική ιθαγένεια από γονείς που την απέκτησαν μετά τη γέννηση των τέκνων τους με απόφαση καθορισμού δυνάμει πλάγιας συγγενικής σχέσης με αδελφό/ή ή θείο/α ή με βάση την 504/2000 ατομική γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου², λαμβάνοντας υπόψη ότι με την αριθμ 89/2006 Γνωμοδότηση³ του ΝΣΚ οι αποφάσεις αυτές περί καθορισμού της ελληνικής ιθαγένειας κρίθηκαν μη νόμιμες.

Θα πρέπει, ακόμα, να καταστεί σαφές ότι **ο χρόνος εγγραφής στο δημοτολόγιο δεν συνιστά και χρόνο κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας, ο οποίος διαφοροποιείται ανάλογα με την ειδικότερη νομική βάση κτήσης της Ιθαγένειας**. Για το λόγο αυτό καθοριστικής σημασίας κρίνεται η διερεύνηση της διαδικασίας κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας των γονέων των αιτούντων (με ή χωρίς πράξη διαπίστωσης). Ομοίως, **τυχόν θάνατος του γονέα δεν ανακόπτει το δικαίωμα του τέκνου στη ρύθμιση της ελληνικής ιθαγένειας που έλκεται από τον θανόντα γονέα**, εφόσον έως και πριν το θάνατό του, είχαν διαμορφωθεί πλήρως τα αναγκαία εκείνα νομικά περιστατικά ιθαγένειας στο πρόσωπο του γονέα, ο οποίος βρίσκεται ήδη δημοτολογημένος σε πατρική ή συζυγική οικογενειακή μερίδα σε Δήμο στην Ελλάδα, αν και με ένδειξη διαγραφής λόγω θανάτου.

Αδιάφορη, επίσης, από απόψεως διαπίστωσης ιθαγένειας είναι η καταχώριση σε αρμόδια ελληνική ληξιαρχική αρχή (Προξενείο ή Ειδικό Ληξιαρχείο) του γάμου των γονέων, εφόσον ο γάμος αυτός⁴ έχει τελεστεί νόμιμα και καταχωριστεί στην αλλοδαπή, όπως αποδεικνύεται από τη σχετική πράξη.

Επισημαίνεται ακόμα ότι αν στο πλαίσιο αίτησης προκύψει περίπτωση **ισχυρής εγγραφής του γονέα αποκλειστικά στα μητρώα αρρένων** αντί της εγγραφής του και σε δημοτολόγιο, όπου ενώ δεν αμφισβητείται η νομιμότητα της εγγραφής αυτής και συνεπώς και της αποδεικτικής αξίας ως προς τη συνδρομή κατά χρόνο της ελληνικής ιθαγένειας, εντούτοις δεν είναι σήμερα εφικτή η εφαρμογή της ανωτέρω διαδικασίας αρχικής εγγραφής⁵, ούτε και προβλέπεται όμως έκδοση απόφασης διαπίστωσης με βάση το άρθρο 26 Κ.Ε.Ι. και η υπόθεση παραπέμπεται στο Τμήμα Καθορισμού Ιθαγένειας για την άσκηση της αρμοδιότητας της Γενικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας βάσει του άρθρου 109 παρ. 1 του ν. 4622/2019 (ΦΕΚ 133/Α').

Διευκρινίζεται ότι ελλείπει άλλης ρητής ακόμα και μεταβατικού χαρακτήρα πρόβλεψης, **το άρθρο 26 Κ.Ε.Ι. καταλαμβάνει από της τροποποίησής του και όλες τις εκκρεμείς κατά χρόνο υποθέσεις**. Κατ' αναλογία, οι υποθέσεις οι οποίες δεν υπάγονται στο πεδίο ρύθμισης του άρθρου 26 Κ.Ε.Ι., αλλά στην αυτοδίκαιη με τη γέννηση κτήση της ελληνικής ιθαγένειας, εφόσον εκκρεμούν σε Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας ή Προξενική Αρχή και δεν είχαν

² <https://shorturl.at/jNJzg>

³ <https://shorturl.at/jc1Gw>

⁴ Ιδίως ως τεκμήριο εγκαθίδρυσης συγγενικού δεσμού προς τον πατέρα ή αναγνώρισης της εφαρμοστέας νομικής βάσης λόγω γάμου της μητέρας σύμφωνα με τις ισχύουσες έως και προ 8.5.1984 διατάξεις του Κ.Ε.Ι.

⁵ Δυνάμει της αρ.6641/2025 ΥΑ με την οποία τροποποιήθηκε η περ.(γ) της αρχικής εγγραφής ενηλίκου της παρ. 1 του κεφ. Α της αρ.90294/2022 προγενέστερης ΥΑ.

διαβιβαστεί στις κατά τόπον αρμόδιες υπηρεσίες δημοτολογίου θα πρέπει να διαβιβαστούν αμελλητί σε αυτές προς ολοκλήρωση, με κατάλληλη κοινοποίηση στον ενδιαφερόμενο και στην κατά περίπτωση εμπλεκόμενη Προξενική Αρχή.

Άξιο αναφοράς, τέλος, είναι ότι όσοι δεν υπάγονται σε καμία από τις αναφερθείσες περιπτώσεις καθορισμού της ελληνικής ιθαγένειας, από γεννήσεως ή με δήλωση, θα πρέπει να ελέγχεται εάν μπορούν να υπαχθούν στις διατάξεις περί πολιτογράφησης ομογενών.

Υπό το φως των ανωτέρω και με την παρατήρηση ότι περιπτώσεις ερωτημάτων που έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία μας και εμπίπτουν στο πεδίο των ανωτέρω διευκρινίσεων δεν θα απαντηθούν μεμονωμένα, παρακαλείστε για την ενημέρωση και τις ενέργειές σας για την ολοκλήρωση των σχετικών αιτήσεων κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας.

Ο Γενικός Γραμματέας Ιθαγένειας

Δρ. Δημήτριος Κάρναβος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ**Προς**

1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ (μέσω ΙΡΙΔΑ και email)
(με την παράκληση κοινοποίησης στα Τμήματα αρμοδιότητάς τους)
2. ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΡΟΞΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ
(μέσω Η2 Δ/σης Προξενικών Υποθέσεων dh2@mfa.gr)

Κοινοποίηση (με e-mail)

1. Υπουργείο Εξωτερικών
Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού & Δημόσιας Διπλωματίας
(secgenoffice@mfa.gr)
Γενική Επιθεώρηση (generpi@mfa.gr)
2. Εθνική Αρχή Διαφάνειας
Μονάδα Επιθεωρήσεων & Ελέγχων
Τομέας ΟΤΑ (Α΄ και Β΄ Βαθμού),
Αποκεντρωμένης Διοίκησης και Μετανάστευσης (grammateia@aead.gr)
3. Συνήγορος του Πολίτη
4. Ολομέλεια Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας

Εσωτερική Διανομή (μέσω ΙΡΙΔΑ)

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού Τοπικής Αυτοδιοίκησης
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Ιθαγένειας
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών & Οργάνωσης (με την παράκληση ενημέρωσης των Δήμων της Χώρας)
5. Γενική Διεύθυνση Ιθαγένειας
6. Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας
 - Τμήμα Καθορισμού Ιθαγένειας
 - Τμήμα Πολιτογράφησης Ομογενών
 - Τμήμα Στατιστικών & Διαχείρισης ΟΠΣ (για τυχόν πρόσθετες επί του ΟΠΣ προσαρμογές & οδηγίες)
7. Διεύθυνση Αστικής & Δημοτικής Κατάστασης
8. Διεύθυνση Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου
9. Αυτοτελές Τμήμα Ελέγχου & Εποπτείας